

HORARIS

Horaris de juny a setembre

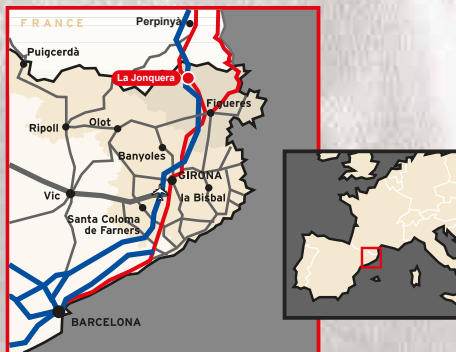
De dimarts a dissabte de 10h a 19h.
Diumenges i festius de 10h a 14h.

Horaris d'octubre a maig

De dimarts a dissabte de 10h a 18h.
Diumenges i festius de 10h a 14h.

Tancat els Dilluns.

Informació i reserves per a visites guiades
tel. 972 556 533 / info@museuexili.cat

· Consorci del Museu Memorial de l'Exili

· Amb el patrocini de:

· Col·labora:

Programa de visites guiades,
tallers i rutes de l'exili per
a grups d'adults, escolars
i estudiants

MUM/E

Museu Memorial
de l'Exili

C. Major, 43-47
17700 · La Jonquera
Tel. 972 556 533
Fax. 972 556 534
info@museuexili.cat
www.museuexili.cat

MUM/E

Museu Memorial
de l'Exili

PRESENTACIÓ

■ El Museu Memorial de l'Exili (MUME) de

La Jonquera promou la recuperació de la història i de la memòria dels exilis del nostre país, molt especialment de l'exili republicà, originat pel desenllaç de la Guerra Civil de 1936-1939. L'exili, però, és un fenomen d'abast universal que ha afectat i segueix afectant grans col·lectius d'homes, dones i nens arreu del món, i que ha de ser considerat en totes les seves dimensions: social, econòmica, psicològica, política o cultural.

La Jonquera, juntament amb altres poblacions frontereres com La Vajol, Agullana, Darnius, Portbou, Molló, Puigcerdà o d'altres, fou un lloc de pas obligat durant la fugida de centenars de milers de ciutadans i ciutadanes que havien lluitat per la democràcia i la República de 1931.

El **MUME** vol ser un espai rememoratiu i de reflexió històrica on l'exemple i el record de tantes vivències personals, col·lectives i polítiques serveixi de testimoni i aprenentatge per a futures generacions.

SERVEI EDUCATIU

El **servei educatiu del MUME** està a disposició de grups d'adults i d'estudiants i, en general, de tothom que vulgui reflexionar sobre qüestions com la memòria col·lectiva, les memòries individuals i la història recent de Catalunya i de l'Estat espanyol, de l'Europa de la Segona Guerra Mundial, del genocidi nazi o de l'Amèrica que va acollir tants exiliats republicans. Però, també, sobre els exilis provocats per altres genocidis i altres enfrontaments fratricides o internacionals, que van començar durant la Primera Guerra Mundial i que continuen fins al present.

L'equip d'educadors/es està format per professionals de diferents disciplines i especialistes en educació i en serveis de patrimoni cultural.

El servei educatiu del MUME us ofereix:

- Assessorament i orientació per preparar les activitats que ofereix el Museu.
- Suport on line en el website del Museu, amb les fitxes de les propostes detallades i els materials per treballar abans i després de la visita.
- Les visites, previa reserva, es poden fer en català, castellà, anglès francès i alemany.

PROPOSTES EDUCATIVES

- A. Visita guiada
- B. Visita-taller
- C. Rutes de l'exili

A-VISITA GUIADA

Adreçada a grups d'escolars, grups d'adults i col·lectius interessats

La visita guiada al Museu s'inicia fent referència a la dimensió universal del fenomen de l'exili per, tot seguit, passar a explicar l'exili de 1939. Per una banda, es fixa l'atenció en les seves causes i, per l'altra, s'aborda la complexitat del laberint en el qual van entrar milers de refugiats quan van traspasar la frontera. La veu dels testimonis, amb les seves trajectòries personals i les seves vivències, juntament amb l'exposició permanent del Museu, fan que la visita sigui una experiència d'un gran impacte emocional, que permet prendre consciència de la importància dels fets i solidaritzar-se amb les situacions similars contemporànies.

La visita, en definitiva, és interactiva, oberta i construïda en funció del grup.

- Durada: **1,30 hores**
- Preu per persona: **5 €** / Grups de menys de 20 persones: **100 €**

B-VISITA-TALLER

Adreçada a escolars. S'ofereixen tres propostes en funció de l'edat

“Art i exili”

VISITA-TALLER PER A CICLE SUPERIOR DE PRIMÀRIA

Molts artistes es van significar a favor dels valors de la llibertat i la democràcia, i van ser protagonistes d'una lluita en la qual molts no van participar amb les armes, sinó amb el seu art. Pintura, música, poesia o teatre es transformaren en formes d'expressió durant la guerra, així com en eines de resistència i reivindicació a l'exili.

L'activitat que proposem té com a objectiu apropar-nos a l'experiència de l'exili a través de l'art, des de la mirada de nens i nenes que la van viure i que la van plasmar en dibuixos, i comprendre'l com un fenomen actual que afecta milers de persones. En el museu parlarem de la guerra i de l'art com una forma d'explicar la realitat.

Per acabar, crearem una petita obra col·lectiva, l'Arbre dels Desitjos, que ens permetrà imaginar un món millor i ens proporcionarà una estona per a compartir les experiències, emocions i pensaments que sorgeixen durant l'activitat.

- Durada: **3 hores** / Preu per alumne: **8 €**
- Grups de menys de 20 alumnes: **160 € / grup**

“Notícies de l'exili”

VISITA-TALLER PER A CICLE SUPERIOR DE PRIMÀRIA | 1er i 2on D'ESO

Organitzada com a treball en grup-aula, consta d'una visita al MUME i d'un taller a l'aula pedagògica del mateix Museu.

Els estudiants treballaran al llarg d'un matí, de manera participativa i lúdica, com a reporters i experts en periodisme d'investigació, endinsant-se en el món de la memòria col·lectiva i individual -mitjançant les tècniques pròpies de la història oral-, en la recollida d'informació d'altres fonts documentals i en el tractament i comunicació d'acord amb els mitjans televisius.

- Durada: **3 hores** / Preu per alumne: **8 €**
- Grups de menys de 20 alumnes: **160 € / grup**

“L'exili i els mass media”

VISITA-TALLER PER A 3er i 4art D'ESO | BATXILLERAT

Organitzada com a treball en grup-aula, consta d'una visita al MUME i d'un taller a l'aula pedagògica del mateix Museu.

La proposta pretén que els nois i noies treballin al llarg d'un matí, de manera participativa i lúdica, la relació entre un fenomen històric com l'exili, universal en el temps i l'espai, amb els mitjans de comunicació, la premsa escrita, la ràdio, la televisió o el cinema, amb la finalitat d'establir un joc de comparacions entre la visió de l'exili del 39 i la que predomina actualment en els mitjans de comunicació sobre els exilis del present.

- Durada: **3 hores** / Preu per alumne: **8 €**
- Grups de menys de 20 alumnes: **160 € / grup**

Grups escolars de les Comarques de Girona:
Consultar al MUME reduccions de preus del
Programa INDIKA de la Diputació de Girona

Cases de colònies de l'entorn. Consulteu MUME

“Camins d'exili i frontera”

ADREÇADA A GRUPS D'ESCOLARS DE CICLE SUPERIOR DE PRIMÀRIA, ESTUDIANTS D'ESO | BATXILLERAT | GRUPS D'ADULTS

La Jonquera i altres localitats situades a prop de la frontera foren un escenari de gran rellevància en l'etapa final de les institucions republicanes a Catalunya i en l'èxode de centenars de milers d'homes, dones i infants. Després d'una part introductòria mitjançant la visita a l'exposició permanent del MUME, alguns dels indrets que es poden visitar són Agullana, La Vajol, Coll de Lli, Coll de Manrella i Morellàs-les Illes, a partir de tres opcions temàtiques:

A. “El tresor de la República”. Inclou la visita al MUME i el desplaçament als entorns de la Mina d'en Negrín o Mina Canta, a la Vajol, on es dipositaren fons del Banc d'Espanya i obres d'art durant la Guerra Civil. La jornada culmina amb la caminada fins al pas fronterer del Coll de Lli, lloc de pas de les autoritats republicanes.

B. “Una cultura a l'exili”. La visita al MUME es complementa amb la visita al Centre d'Interpretació de l'Exili Cultural Català, a Agullana, i a diversos indrets d'aquest municipi que foren seus de diverses institucions i administracions republicanes. Així mateix, la proposta inclou la caminada fins al Coll de Lli, a la Vajol, i el descens fins a les Illes, veïnat de la Catalunya Nord. Es retorna a peu pel Coll de Manrella.

C. “La República en estat d'emergència”. La visita al MUME es complementa amb la visita al Centre d'Interpretació de l'Exili Cultural Català, a Agullana, i a diversos indrets d'aquest municipi que foren seus de diverses institucions i administracions republicanes. La ruta continua amb la visita dels entorns de la Mina d'en Negrín o Mina Canta, a la Vajol, i finalitza amb la caminada fins al pas fronterer del Coll de Lli.

Rutes de mitja jornada. S'ofereix la possibilitat de realitzar una ruta de 4 hores a partir de les següents opcions:

1. MUME i Mina d'en Negrín o Mina Canta, a la Vajol.
2. MUME i Coll de Lli, a la Vajol.
3. MUME i Centre d'Interpretació de l'Exili Cultural Català, a Agullana.

Preu per persona: 10 €
Grups de menys de 20 persones: 200 €

· Durada: 1 dia (6-7 hores) / Preu per adult / alumne: 12 €
· Grups de menys de 20 adults / alumnes: 240 € / grup

“Records de l'exili”

ADREÇADA A ESTUDIANTS D'ESO | BATXILLERAT | GRUPS D'ADULTS

A l'altre costat de la frontera, tal com assenyalen els testimonis, per a molts l'exili es va convertir en una tragèdia d'immenses proporcions. França no estava preparada per a l'arribada de centenars de milers de persones. La seva reacció va ser lenta i tardana en l'organització de camps de refugiats, que van esdevenir autèntics camps de concentració a les platges d'Argelers, Sant Cebrí i altres municipis

del litoral mediterrani, així com també en diversos indrets de l'interior. Enmig del desastre, l'actuació d'algunes organitzacions polítiques i de ciutadans francesos a títol particular, i d'entitats internacionals d'ajuda humanitària, que es concretaren en iniciatives com la de la Maternitat Suïssa d'Elna, són dignes de ser recordades com a contrapunt d'humanitat i cant a l'esperança. L'activitat comença amb una visita al MUME i tot seguit s'emprèn la ruta de l'exili en direcció a Argelers o Sant Cebrí i a la Maternitat Suïssa d'Elna.

· Durada: 1 dia (6 hores) / Preu per adult / alumne: 12 €
· Grups de menys de 20 adults / alumnes: 240 € / grup

“Camins i records de l'exili”

ADREÇADA A ESTUDIANTS D'ESO | BATXILLERAT | GRUPS D'ADULTS

La ruta té una durada total de dos dies i és una combinació de les rutes anteriors “Camins d'exili i frontera” (opció A, B o C) i “Records de l'exili”.

· Durada: 2 dies / Preu per adult / alumne: 20 €
· Grups de menys de 20 adults / alumnes: 400 € / grup

“El camp d'Argelers. La quotidianitat de l'internament”

ADREÇADA A ESTUDIANTS D'ESO | BATXILLERAT | GRUPS D'ADULTS

El camp d'Argelers va ser un dels primers camps oberts per les autoritats franceses arran del gran èxode republicà del febrer de 1939. L'arribada massiva de refugiats es va perllongar durant una quinzena de dies des de la segona setmana de febrer. Al cap de pocs dies el camp ja estava superpoblat i no reunia cap condició d'acollida i ni mesures sanitàries. Quasi 100.000 persones es trobaven en plena intempèrie i no tenien cap aixopluc, ni aigua corrent, i l'alimentació era molt escassa. Molt lentament, i amb l'esforç dels mateixos interns, es van anant construint barracons i es va organitzar la vida diària al camp. Tots aquests aspectes són explicats al Memorial del Camp d'Argelers, un modern centre d'interpretació que introdueix els visitants en l'univers quotidià del camp. L'activitat s'inicia amb una visita al MUME i tot seguit el grup es desplaça fins a Argelers, on es visita la platja i el centre d'interpretació del camp.

· Durada: 1 dia (6 hores) / Preu per adult / alumne: 12 €
· Grups de menys de 20 adults / alumnes: 240 € / grup

“Cotlliure i Antonio Machado”

ADREÇADA A ESTUDIANTS D'ESO | BATXILLERAT | GRUPS D'ADULTS

L'èxode republicà va comportar una enorme pèrdua cultural per al país. Grans intel·lectuals (escriptors, científics...) van haver de deixar les seves ocupacions i van caure en la incertesa de l'exili. Dins l'espai cultural català va tenir lloc un autèntic esfondrament a causa de la persecució de la llengua que va emprendre la dictadura franquista. En

l'àmbit estatal, la desraó també es va imposar al progressisme i a la llibertat creativa. El cas del poeta Antonio Machado n'és l'exemple per antonomàsia. Amb aquesta ruta, es pretén incidir en la relació entre l'exili i el món cultural. El recorregut s'inicia amb una visita al MUME. Tot seguit, la ruta continua cap a Cotlliure, on el poeta Antonio Machado va arribar juntament amb la seva família i on, al cap de pocs dies, va morir malalt i exhaust. Al llarg de l'itinerari es llegeixen i es comenten textos d'Antonio Machado i d'altres autors exiliats.

· Durada: 1 dia (6 hores) / Preu per adult / alumne: 12 €
· Grups de menys de 20 adults / alumnes: 240 € / grup

“Portbou i Walter Benjamin. La retirada i la Segona Guerra Mundial”

ADREÇADA A ESTUDIANTS D'ESO | BATXILLERAT | GRUPS D'ADULTS

Walter Benjamin, filòsof alemany d'ascendència jueva, va arribar a Portbou a finals de setembre del 1940 fugint de l'ocupació alemanya de França. En assabentar-se que les autoritats espanyoles pretenien retornar-lo a la França de Vichy i que, per tant, no podria arribar als Estats Units, es va suïcidar a l'hotel en el qual s'hostatjava. La mort d'aquest gran intel·lectual europeu és un exemple més del protagonisme que va assolir la frontera pirinenca durant la Segona Guerra Mundial, així com de les implicacions de la dictadura franquista amb les forces de l'Eix. El recorregut s'inicia amb una visita al MUME i continua a Portbou, seguint els darrers passos del pensador alemany. L'activitat es completa amb una visita al cementiri i al conjunt artístic de Dani Karavan, i amb lectures evocadores d'aquella situació.

· Durada: 1 dia (6 hores) / Preu per adult / alumne: 12 €
· Grups de menys de 20 adults / alumnes: 240 € / grup

“Pau Casals i Pompeu Fabra: dos mestres a Prada de Conflent”

ADREÇADA A ESTUDIANTS D'ESO | BATXILLERAT | GRUPS D'ADULTS

Dos personatges de renom, Pau Casals i Pompeu Fabra, i un indret de refugi, Prada de Conflent, seran l'escenari i els protagonistes de la ruta on coneixerem la rellevància de dues figures clau per a la cultura catalana contemporània. Pompeu Fabra (1868-1948) va morir, exiliat, a Prada de Conflent, després d'una brillant carrera com a renovador de la llengua catalana amb la publicació de la Gramàtica (1918) i un Diccionari (1932), entre altres. Pau Casals (1876-1973) fou un dels intèrprets musicals més rellevants del segle XX. El seu compromís amb la democràcia i la lluita contra el feixisme foren exemplars. Des de gener de 1939, moment que va marxar a l'exili, es va instal·lar a Prada, on va residir fins a 1957. Des d'aquella població va endegar nombroses campanyes d'ajuda als republicans exiliats, va esperar iniciatives culturals de resistència i va mantenir amb fermesa la condemna contra el franquisme. El recorregut s'inicia amb una visita al MUME.

· Durada: 1 dia (6 hores) / Preu per adult / alumne: 12 €
· Grups de menys de 20 adults / alumnes: 240 € / grup